

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen

Landbrug & Fødevarer
Att.: Niels Peter Nørring
Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

NaturErhvervstyrelsen d. 17. april 2012

Kære Niels Peter Nørring

Tak for dit brev af 27. marts 2012 til NaturErhvervstyrelsen.

Brevet indeholder mange tilkendegivelser, og jeg har forsøgt at strukturere mit svar således, at de enkelte punkter bliver adresseret. Dog har jeg samlet svaret omkring kortmaterialet i et større afsnit. Dette betyder, at rækkefølgen i min besvarelse ikke helt følger dit brevs struktur.

Vedrørende lov og effekt

Baggrunden for randzonenloven er som bekendt at sikre en forbedring af vandmiljøet i forhold til påvirkningen fra gødsugning, sprøjtning og dyrkning, og til skabelse af ny natur, ikke mindst af hensyn til biodiversiteten.

Randzonerne vil bidrage til at realisere de målsætninger, som vil sikre et vandmiljø af god kvalitet og etablering af mere natur. Dette skal sikre, at Danmark lever op til sine forpligtelser i henhold til EU's vandrammedirektiv og Natura 2000 direktiverne.

Heri ligger også, at såfremt omfanget eller effekten af randzonerne svækkes gennem undtagelser eller dispensationer, vil dette alt andet lige resultere i et effekttab, som i stedet vil skulle kompenseres gennem andre tiltag. Hvis randzonerne ikke implementeres, skal der findes generelle virkemidler svarende til ca. 2.500 tons N. Det vil f.eks. svare til en sænkning af kvælstofnormen på 6 pct.

Randzonernes forventede miljøeffekt er beskrevet i en faglig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser, nr. 625 fra 2007. Der er ingen tvivl om, at de nye randzoner vil have en positiv effekt på både miljø og natur. Det er korrekt, at Danmarks Miljøundersøgelser efterfølgende har justeret i den forventede fosforeffekt af randzonerne. Fosforeffekten er måske noget mindre end forudsat i de oprindelige beregninger, men det ændrer ikke væsentligt på vurderingen af, at randzoner er et vigtigt virkemiddel.

Vedrørende 5 % loft

Der er i den vedtagne randzonenlovs § 5 en bestemmelse, som indebærer, at der kan ske en reduktion af bredden af randzonen, hvis det samlede areal af randzoner inden for en bedrift overstiger 5 pct. af bedriftens samlede areal. Grænsen på de 5 pct. var efter regeringens vurdering udtryk for en rimelig

balance mellem de nødvendige miljøhensyn, herunder ikke mindst behovet for at reducere kvælstofudvaskningen, og hensynet til den enkelte lodsejer.

Når selve loven træder i kraft, vil det være muligt at ansøge om reduktion, jf. § 5. Man kan ikke påbegynde en ansøgningsrunde om reduktion fra loven, før denne er trådt i kraft. Det vil efter planen være muligt at ansøge fra 1. september til 1. oktober, hvorefter ansøgningerne skal sagsbehandles i NaturErhvervstyrelsen. Ansøgninger om reduktion forventes sagsbehandlet, således at den individuelle bredde vil fremgå ved ansøgning om kompensation i fællesskema 2013. Herudover er der i loven indarbejdet en mulighed for dispensation, som kan tages i brug i helt særlige tilfælde, hvor den enkelte lodsejer bliver ramt uforholdsmæssig hårdt, eksempelvis hvis lodsejeren har mange arealer med højværdiafgrøder.

Vedrørende kompensationsmodel

Kompensationsmodellen er udarbejdet, men afventer endelig godkendelse i Kommissionen, og derfor kendes de endelige satser ikke. Det forventes, som planlagt, afklaret før sommerferien. Når de endelige satser kendes, meldes disse naturligvis ud til erhvervet. Kompensationssatserne i modellen er baseret på beregninger fra Fødevarerøkonomisk Institut. Randzonekompensationen kommer oven i enkeltbetaling.

Når loven træder i kraft, vil NaturErhvervstyrelsen have et kompensationskort på plads, herunder også kontrolretningslinjer, definitioner, vejledninger og ansøgningsperioder.

Vedrørende kortmaterialet

NaturErhvervstyrelsen har offentliggjort et vandløbskort, som skal hjælpe landmænd og konsulenter med at identificere de arealer, hvor der potentielt skal udlægges randzoner senere på året. Det er vigtigt at forstå, at det kort, som ligger på vores hjemmeside, er et kort over vandløb og søer, og ikke en udpegning af randzoner. Frem til lovens ikrafttræden vil NaturErhvervstyrelsen arbejde videre med at præcisere det vejledende vandløbskort, herunder identificering af områder med en vandløbsstruktur svarende til den i marsken. Kortet vil således ikke komme til at udgøre grundlaget for overholdelse af randzonekravet. Kortet vil opretholde sin vejledende karakter.

Der vil herudover blive dannet et kort over, hvor man kan få kompensation for randzoner. Kompensationskortet er altså ikke en bindende udpegning, men er et kort, som giver overblik over, hvor man som landmand kan søge om kompensation.

Der er således tale om to kort.

- 1) Et kort over vandløb og søer, som skal bruges til vejledning i forhold til, hvor landmændene kan forvente at blive omfattet af lov om randzoner. Det skal ses som en hjælp til at tolke selve loven. Det er dette kort, som for nylig blev offentliggjort på styrelsens hjemmeside.
- 2) Et afledt kompensationskort, som skal bruges til ansøgning om og sagsbehandling af kompensationsansøgningen. Det er dette kort, hvortil landmændene kan bede om at få tilføjet arealer, som burde kunne få kompensation.

Sammenfattende kan det siges, at det altid vil være de relevante bestemmelser i loven, som udlægger randzoner; og ikke det vejledende kort eller kompensationskortet. Dette forhold har vi kommunikeret ud både på Plantekongressen, på styrelsens hjemmeside og til medierne.

Når NaturErhvervstyrelsens bud på kompensationskortet er færdigt og offentliggjort, vil der være en proces, hvor landmændene får mulighed for at anføre, om der på kortet, efter deres opfattelse, eksempelvis mangler et område, som burde kunne få kompensation. Den skitserede proces må dog ikke forveksles med en egentlig høring af kompensationskortet.

Såfremt en landmand ønsker et vandløb eller en sø bestandigt fjernet fra vandløbskortet, er det kun kommunen, som kan træffe beslutning om, hvordan en sådan henvendelse skal håndteres. Den tilrettelsesproces, som NaturErhvervstyrelsen tilbyder, vedrører således kun det afledte kompensationskort.

Randzonenloven udlægger randzoner langs alle åbne vandløb samt søer større end 100 m². Det er klart, at der kan komme nye randzoner til, hvis et vandløb fritlægges, ligesom der kan forsvinde randzoner, hvis et vandløb rørlægges. Disse forhold skal indarbejdes i en løbende opdatering af kompensationskortet.

Landbrug & Fødevarer har efter det oplyste endvidere foretaget visse kvalitetsvurderinger af vandløbskortet, og du anfører i brevet, at du mener, at kvaliteten er bekymrende ringe og med mange fejl og mangler. NaturErhvervstyrelsen er ikke enig i disse betragtninger, og kan heller ikke de facto konstatere, at der er tale om omfattende fejl og mangler ved kortmaterialet. Styrelsen vurderer, at materialet er af en sådan kvalitet, at det er brugbart til formålet, herunder beregning af den nationale randzonebredde. Styrelsens har således heller ikke modtaget de efterspurgte eksempler på den ringe kvalitet. I lyset af denne kritik har styrelsen imidlertid igangsat et analysestudie, som skal klarlægge, om og i givet fald i hvilket omfang der er et kvalitetsproblem med kortmaterialet. Denne analyse forventes færdig primo maj. Styrelsen har endvidere anmodet Kort & Matrikelstyrelsen om at forholde sig til kvaliteten af data over vandløb og søer. Kort & Matrikelstyrelsen udtaler:

Det er Kort- og Matrikelstyrelsens opfattelse, at FOT-kortlægningen har en høj kvalitet og overholder de krav, som kommunerne og Kort- og Matrikelstyrelsen har defineret i FOT-samarbejdet. FOT-kortlægningen danner bl.a. grundlag for Kort- og Matrikelstyrelsens topografiske databaser og er den mest præcise og aktuelle officielle nationale kortlægning, der foretages i Danmark.

For god ordens skyld skal det i denne sammenhæng nævnes, at vandløbsdata for i alt 8 kommuner ikke er baseret på FOT-data, hvorfor data fra disse 8 kommuner ikke er omfattet af Kort- og Matrikelstyrelsens udtalelse. Det skyldes, at FOT-kortlægningen ikke er tilendebragt for disse 8 kommuner, hvorfor der er anvendt andre datakilder. I takt med, at der senest ved udgangen af 2012 kommer vandløbsdata fra FOT-kortlægningen i de pågældende kommuner, vil disse data naturligvis blive anvendt.

Den videre proces

Randzonenloven forventes at træde i kraft d. 1. september 2012. Hvad landmændene foretager sig frem til denne dato, reguleres ikke gennem randzonenloven. Det er præciseret i lovforslaget, at der vil blive fastsat regler om, at det skal være tilladt at høste afgrøder, bl.a. flerårige energiafgrøder, der er etableret før lovens ikrafttræden.

Frem til loven træder i kraft er der således tale om følgende generelle tidsplan:

- NaturErhvervstyrelsen udpeger områder, hvor ikke-målsatte vandløb i områder med marsklignende struktur kan undtages for randzoner. Denne udpegning forventes færdig primo juli.
- NaturErhvervstyrelsen sender ikrafttrædelsesbekendtgørelse i ekstern høring primo juli. Bekendtgørelsen fastsætter den endelige nationale randzonebredde.
- NaturErhvervstyrelsen sender kompensationsbekendtgørelse i høring primo juli.
- NaturErhvervstyrelsen offentliggør udkast til kompensationskort medio juli.
- NaturErhvervstyrelsen åbner for processen omkring digital indberetning til tilpasninger af kompensationskortet senest 1. september.
- NaturErhvervstyrelsen åbner for digital ansøgning om reduktion primo september.
- Ansøgninger sagsbehandles i NaturErhvervstyrelsen ultimo 2012.
- Ansøgning om kompensation kan foretages i fællesskemaet 2013.

Afslutningsvis vil jeg tilføje, at der for indeværende ikke er noget, der tyder på, at vi ikke kommer på plads med administrationsgrundlaget i rette tid i forhold til lovens forventede ikrafttræden. Som nævnt af ministeren under 1. behandlingen af L145, vil situationen blive nøje overvejet, såfremt dette forhold skulle ændre sig, frem mod 1. september. Det er i vores fælles interesse, at loven kan administreres så optimalt som muligt.

Mvh Peter Eigaard